T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO: 2021/439
KARAR NO : 2021/609
KARAR TR : 29/11/2021

ÖZET: Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi bünyesinde öğretim üyesi olarak görev yapmakta iken sözleşmesini fesheden davacının, sözleşmesinin haklı olarak feshedildiğinin tespiti ile kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacağının yasal faiziyle tahsili istemiyle açılan davanın, İDARİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. R. Ö.
Vekili : Av. S.Ç. U.
Davalı : Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. A. Ç.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı Üniversitede 04/08/2014 tarihinden bu yana Turizm Fakültesi'ne bağlı Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü'nde Yardımcı Doçent olarak çalışmaktayken*"Aile birliğinin bozulmaması, İşverenin yasalardan ve iş sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmemesi"* nedenleriyle iş sözleşmesini Noterlik ihtarnamesi ile feshettiğini; iş sözleşmesini haklı nedenlerle feshetmesine rağmen müvekkilinin bir kısım alacaklarının ödenmediğini; fesihten sonra da davalının müvekkiline karşı olumsuz tutumunu devam ettirdiğini, işyeri çıkış kodunu yanlış şekilde yaparak Müvekkili mağdur ettiği gibi YÖKSİS çıkışını yapmayarak başka bir kuruma iş başvurusunu engellediğini, böylelikle hem psikolojik olarak yıprandığını hem de maddi kayba uğradığını ifade ederek; fazlaya dair talepleri saklı kalmak kaydıyla, davacı işçinin feshinin haklı nedenlerle yapıldığının tespitine, şimdilik kıdem tazminatı için 5.000 TL'nin, yıllık ücretli izin alacağı için 500 TL'nin işleyecek faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Alanya İş Mahkemesi 21/06/2019 tarihli ve E.2017/485, K.2019/531 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine Antalya Bölge Adliye Mahkemesi, 9. Hukuk Dairesi 12/03/2020 tarihli ve E.2019/2742, K.2020/769 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu gerekçesiyle, ilk derece mahkemesinin kararını kaldırmış ve yeniden incelenmek üzere dosyayı mahkemesine geri göndermiştir.

3. **Alanya 1. İş Mahkemesi 25/09/2020 tarihli ve E.2020/271, K.2020/386 sayılı kararı ile** taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olması nedeniyle dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi 25/03/2021 tarihli ve E.2021/551, K.2021/862 sayılı kararı ile, istemin reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun 1. maddesinde bu kanunun amacı yükseköğretimle ilgili amaç ve ilkeleri belirlemek ve bütün yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim - öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esasları bir bütünlük içinde düzenlemek olduğu belirtilmiştir. Aynı Yasa'nın 31. maddesinde ise üniversitelerde görev yapacak öğretim görevlilerinin görevlendirme şekli belirtilmiş ve bu maddeye göre öğretim görevlilerinin üniversitelerde ve bağlı birimlerinde bu Kanun uyarınca atanmış öğretim üyesi bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim-öğretim ve uygulamaları için, kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleri ile tanınmış kişiler, süreli veya ders saati ücreti ile görevlendirilebilecekleri, öğretim görevlilerinin ilgili yönetim kurullarının görüşleri alınarak fakültelerde dekanların, Rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanlarının önerileri üzerine ve Rektörün onayı ile öğretim üyesi, öğretim üye yardımcısı ve öğretim görevlisi kadrolarına atanabilecekleri veya kadro şartı aranmaksızın ders saati ücreti veya sözleşmeli olarak istihdam edilebilecekleri, öğretim üyesi kadrolarına öğretim görevlilerinin en çok iki yıl süre ile atanabilecekleri ve bu süre sonunda işgal ettikleri kadroya başvuran öğretim üyesi bulunmadığı ve görevlerine devamda yarar görüldüğü takdirde aynı usulle yeniden atanabilecekleri, atanma süresi sonunda görevleri kendiliğinden sona ereceği ve bunların yeniden atanmaları mümkün olacağı düzenlenmiştir.*

Yukarıda yapılan açıklamalar ile dosyadaki mevcut tüm bilgi ve belgelerden ve tüm dosya kapsamından oluşan delillerin bir bütün halinde ele alınıp değerlendirilmesi sonucunda; Davacının davalı vakıf üniversitesinde, öğretim görevlisi olarak çalıştığı, eldeki dava ile iş akdinin 20/03/2017 tarihinde feshedildiği iddiası ile kıdem tazminatı ile yıllık izin ücreti alacağının davalıdan tahsilini talep ettiği, davacının sözleşmesinin niteliği gereği fesih işlemine ilişkin dava konusu uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu..."

4. Davacı vekili bu kez, davalı Üniversite ile yapılmış sözleşmesinin haklı olarak feshedildiğinin tespiti ile 7.147,45 TL kıdem tazminatı ile 660 TL yıllık ücretli izin alacağının yasal faiziyle tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5 . **Antalya 1. İdare Mahkemesi28/05/2021 tarihli ve E.2021/545 sayılı kararı ile**, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın 2247 sayılı Kanun'un 19, maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, görevli mahkemenin belirlenmesine kadar elde mevcut davanın bekletilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"*...davacı ile Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep konusu sözleşmenin haklı nedenle feshinin tespiti, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücretinin ödenmesi istemlerinin İş Kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, idari işlem veya eylemden kaynaklanmayan uyuşmazlığın özel hukuk hükümleri uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*"

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın *"Yükseköğretim Kurumları"* başlıklı 130. maddesinin 1., 2. ve 10. fıkraları şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

...

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

7. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 5772 sayılı Kanun ile eklenen ve vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları ile ilgili düzenlemeler getiren Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.; Değişik : 18/6/2008-5772/7 md.)

Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Cumhurbaşkanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır.(1)

---

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 135 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınarak Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir. "

"

8. Aynı Kanun'un Ek 5. maddesi şöyledir:

"(Ek madde: 17/08/1983 - 2880/32 md.) (Değişik fıkra: 28/12/1999 - 4498/1 md.) Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir, süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin yaş sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil eder. Vakıf yükseköğretim kurumlarının yöneticileri Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek öğretim kurumu yöneticilerine uygun gördüğü ölçüde yetkilerini

devredebilir. Yükseköğretim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapar, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar, yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler, ayrıca vakıfça hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır."

9. Aynı Kanun'un Ek 8. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.)

Vakıfca kurulacak yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar, Devlet yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar gibi düzenlenir ve onların görevlerini yerine getirir. Öğretim elemanlarının nitelikleri Devlet yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının niteliklerinin aynıdır. Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışmaları yasaklanmış veya disiplin yoluyla bu kurumlardan çıkarılmış kişiler, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alamazlar.

(Ek fıkra:15/4/2020-7243/11 md.) Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez. Bu fıkra kapsamında Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin hesaplanmasında ilgili mevzuat uyarınca aylıklara ilişkin hükümlerin uygulandığı kadroya bağlı ödemeler dikkate alınır."

10. Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin *"Öğretim elemanları"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

"Öğretim elemanlarının seçimi, değerlendirilmesi, seçilenlerin uygun görülen akademik unvanlarla görevlendirilmeleri ve yükseltilmeleri yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uyularak vakıf yükseköğretim kurumunun yetkili akademik organlarınca yapılır. Öğretim elemanlarının atamalarında, devlet yükseköğretim kurumlarındaki atamalarda aranan şartlara ilaveten vakıf yükseköğretim kurumunun akademik yönden gerekli gördüğü şartlar da aranabilir. Vakıf meslek yüksekokullarında özellikle uygulamalı derslerde görevlendirilecek öğretim elemanlarının atanmasında çalışma deneyimine sahip olması gözetilir.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalışma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir. Bu personelin aylık ve diğer özlük hakları bakımından ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, ÜyelerBirol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 29/11/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi bünyesinde öğretim üyesi olarak görev yapmakta iken sözleşmesini fesheden davacının, sözleşmesinin haklı olarak feshedildiğinin tespiti ile kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacağının yasal faiziyle tahsili istemiyle açılmıştır.

14. Davalı Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi, yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı *"Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu"*nun Ek 136. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

15. İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de personeli kamu hukukuna tabidir.

16. Kanunla kurulma ve kamu tüzel kişiliğine sahip olmanın yanı sıra, Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi Vakıf Üniversitelerinin de anayasal güvence altına alınmış olan *"Bilimsel Özerkliğe sahip olmaları"* bir diğer ayrıcalığıdır. Üniversitelerde bilimsel özerklik ilkesi benimsenirken güdülen amaç, yükseköğretimin çeşitli siyasal çevre ve baskı grupları ile düşünce kümelerinin etkisinin dışında tutarak, bilimsel amaç, hedefler ve gereksinimlerine bağlı olmalarını

sağlamaktır. Bu nedenle de, bilimsel faaliyetin asli unsurları olan yükseköğretim elemanlarının, görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri gibi özlük haklarının kanunla düzenleneceği konusu, anayasal teminat altına alınmıştır.

17. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davalı Üniversitenin, sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetinde çalıştırdığı davacının; statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde, İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli olduğu; sözleşmesinin feshinin de 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı*" başlıklı 2. maddesinin 1. fikrasının (a) bendinde tanımı yapılan iptal davasına konu edilebilecek idari işlem niteliği taşıdığından; bu işlemin denetimin de idari yargının görev alanında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

18. Bununla birlikte, davacının sözleşmesinin feshinden dolayı talep ettiği kıdem tazminatı ve ücret alacağının da, asıl işleme bağlı bir nitelik taşıdığı,dolayısıyla bu işlemden kaynaklanan tazmin isteminin de 2577 sayılı Kanunun 2. maddesinin b fikrasında belirtilen; "*İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*" kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Antalya 1. İdare Mahkemesinin 28/05/2021 tarihli ve E.2021/545 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;
A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 1. İdare Mahkemesinin 28/05/2021 tarihli ve E.2021/545 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

29/11/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN